

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9Co/764/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4213215876
Dátum vydania rozhodnutia: 20. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4213215876.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v právnej veci navrhovateľky: X. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom Z. XXX, G. R., zast. J. O., nar. XX. XX. XXXX, bytom X. XX/XX, G. R., proti odporcovi: Provident Financial, s. r. o. so sídlom Mlynské nivy 49, Bratislava, IČO: 35 805 731, zast. De minimis, spol. s r. o. so sídlom Mateja Bela 6, Bratislava, IČO: 36 868 949, o zrušenie zmlúv o spotrebiteľskom úvere, o odvolaní navrhovateľky proti uzneseniu Okresného súdu Komárno zo dňa 19. februára 2014 č. k. 10C/293/2013-35, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v napadnutej zastavujúcej časti
p o t v r d z u j e .

Vo výroku o trovách konania napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa z r u š u j e a vec vracia súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým uznesením súd konanie zastavil a navrhovateľke uložil povinnosť zaplatiť odporcovi náhradu trov konania do rúk jeho právneho zástupcu v sume 431,22 eura v lehote 3 dní od právoplatnosti uznesenia. Rozhodnutie odôvodnil ustanoveniami § 96 ods. 1 až 3 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len OSP) a uviedol, že navrhovateľka sa návrhom v spojitosti s dodatkom zo dňa 10. 01. 2014 domáhala zrušenia zmlúv č. 447180451 a 448663504, ktoré uzavrela s odporcom na poskytnutie spotrebiteľského úveru. Pred prvým pojednávaním návrh v celom rozsahu vzala späť a navrhla konanie zastaviť. Odporca námietky proti zastaveniu konania nemal. Keďže späťvzatie návrhu sa podľa súdu nepriečilo zákonu, súd konanie zastavil. O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 2 a § 137 OSP, pretože ak bol návrh vzatý späť, z procesného hľadiska zásadne platí, že aktívne legítimovaný účastník zaviniel zastavenie konania. Okrem toho účastník, ktorý mal v sporovom konaní plný úspech, má právo na náhradu všetkých trov konania. Súd konštatoval, že návrh nebol vzatý späť pre správanie sa odporcu, preto zaviazal navrhovateľku uhradiť odporcovi trovy konania, ktoré mu vznikli právnym zastúpením vo veci sumou 431,22 eura.

Proti uzneseniu súdu prvého stupňa podala navrhovateľka v zákonnej lehote odvolanie z dôvodu, že navrhovateľka požiadala Mgr. Q. Z., aby ju zastupovala v súdnom konaní. O skutkovom stave vedela zástupkyňa navrhovateľky len z návrhu na zrušenie zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Pred začiatkom pojednávania jej bolo poskytnuté vyjadrenie odporcu. Nakoľko vyjadrenie obsahovalo veci, o ktorých zástupkyňa nevedela, považovala za potrebné požiadať o odročenie pojednávania, čo súd zamietol. Následne navrhovateľka opísala skutkový stav veci, podľa ktorého uzavrela s odporcom dve zmluvy o spotrebiteľskom úvere spolu s doplnkovou službou o zabezpečení splátok úveru. Celkovo mala navrhovateľka zaplatiť odporcovi 2.083,19 eura, v skutočnosti však zaplatila 2.092,27 eura. Odporca pritom zmluvu o zabezpečenie splátok úveru vyjadruje ako doplnkovú službu, ktorá nie je podmienkou na získanie úveru. Navrhovateľka má však za to, že odporca mal informovať klientku (navrhovateľku) o možnosti uzavrieť zmluvu o spotrebiteľskom úvere aj bez doplnkovej služby. Odporca takýmto spôsobom obchádza zákon, nakoľko, ak je služba dobrovoľná, výdavky za túto službu sa nezapočítavajú do

nákladov na úver. Obchádzaním zákona vytvoril odporca z RPMN vo výške 228 % iba RPMN do 70 %. Vzhľadom k uvedenému navrhovateľka žiadala, aby odvolací súd zmluvy v plnom rozsahu zrušil a odporcu zaviazal zaplatiť navrhovateľke trovy konania.

Odporca vo vyjadrení k odvolaniu navrhovateľky uviedol, že napadnuté uznesenie považuje v celom rozsahu za správne, pretože zodpovedá právnej úprave a v plnej miere vyhovel dispozičnému úkonu navrhovateľky. V prvom rade odporca poznamenal, že odvolanie navrhovateľky neobsahuje zákonné náležitosti podľa § 205 OSP, pretože neuvádza, v akom rozsahu a z akých dôvodov napáda uznesenie. Okrem toho, navrhovateľka využila svoju zákonnú možnosť vziať žalobu späť, a keďže k späťvzatiu došlo pred otvorením prvého pojednávania, nemal prvostupňový súd inú zákonnú možnosť ako konanie zastaviť. Toto späťvzatie, ktoré sa dostalo do dispozičnej sféry súdu, už nemôže navrhovateľka vziať späť. Napokon uviedol, že odvolanie predstavuje procesný prostriedok obrany účastníka konania voči rozhodnutiu, ktorým nebolo vyhovené jeho návrhu alebo mu bola nejako inak spôsobená ujma na jeho právach. Odvolanie proti rozhodnutiu, ktorým bolo navrhovateľke v plnom rozsahu vyhovené, je v zrejmom rozpore so samotnou podstatou opravných prostriedkov. Poukázal pritom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach č. k. 5Co 51/2011-163 zo dňa 10. 05. 2011, uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Sžo 372/2009 zo dňa 20. 12. 2010 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5 Cdo 215/2010 zo dňa 09. 11. 2010. Záverom si uplatnil trovy odvolacieho konania vo výške 108,64 eura s DPH titulom trov právneho zastúpenia.

Na výzvu súdu navrhovateľka svoje odvolanie doplnila a uviedla, že konanie súdu malo inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci (§ 205 ods. 2 písm. h/ OSP). Opätovne uviedla, že jej zástupkyňa hneď na začiatku pojednávania žiadala jeho odročenie, čo aj dostatočne odôvodila. Ďalej vyjadrila svoj nesúhlas s tvrdením odporcu, že zo zmluvy jednoznačne vyplýva výška úveru, výška úroku, výška administratívneho poplatku, ako aj celkové náklady úveru a že navrhovateľka neuhradila ani len istinu z prvej zmluvy o úvere. Podľa stanoviska Slovenskej obchodnej inšpekcie a Ministerstva financií SR doplnková služba, ak je dobrovoľná, nezapočítava sa do RPMN, lenže u odporcu nemožno hovoriť o dobrovoľnosti doplnkovej služby, keď ani obchodný zástupca spoločnosti nevie o dobrovoľnosti tejto služby. Ďalej opätovne namietala, že istina činila spolu sumu 1.120 eur a ňou uhradené náklady sumu 2.092,27 eura. Poukázala aj na to, že Komisia pri Ministerstve spravodlivosti SR na posudzovanie podmienok v spotrebiteľských zmluvách a nekalých obchodných praktík predávajúcich prišla k záveru, že doplnková služba odporcu je neprijateľná z dôvodu, že ide o plnenie bez reálneho materiálneho prospechu pre spotrebiteľa. K výroku o trovách konania navrhovateľka namietala, že odporca nedoručil svoje vyjadrenie včas súdu a jeho správanie viedlo k zavineniu, že konanie sa muselo zastaviť, a preto priznanie náhrady trov za právne zastupovanie bolo neodôvodnené.

Odporca k doplneniu odvolania navrhovateľky uviedol, že ani toto doplnenie nesanuje nesprávne a nedôvodné odvolanie navrhovateľky a len duplicitne opakuje nepravdivé a nepreukázané tvrdenia z odvolania. Okresný súd rozhodol správne, pretože bol povinný prihliadať na späťvzatie návrhu, pričom spochybňovanie tohto úkonu v odvolacom konaní je bez právneho významu. Osobitne poukázal na tvrdenie navrhovateľky, že jej zástupkyňa hneď na začiatku pojednávania žiadala o jeho odročenie, čo aj odôvodnila. Podľa odporcu toto skutkové tvrdenie nemá žiadnu oporu v realite, čo vyplýva zo zápisnice z pojednávania. Napokon mal odporca za to, že náhrada trov konania, ktorú mu prvostupňový súd priznal, je dôvodná a vychádza z relevantnej právnej úpravy.

Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 10 ods. 1 OSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo podľa § 212 ods. 1 OSP bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa je potrebné v napadnutej zastavujúcej časti podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdiť a v časti trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. h) a ods. 2 OSP zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na nové ďalšie.

Navrhovateľka sa podaným návrhom domáhala zrušenia zmlúv č. 447180451 a 448663504, ktoré uzavrela s odporcom na poskytnutie spotrebiteľského úveru.

Z obsahu spisu vyplýva, že zástupkyňa navrhovateľky pred otvorením pojednávania dňa 19. 02. 2014 uviedla do zápisnice o pojednávani (č. l. 34), že návrh v celom rozsahu berie späť a navrhuje konanie zastaviť. Odporca uviedol, že nemá námietky proti zastaveniu konania.

Podľa § 96 ods. 1 OSP navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Podľa § 96 ods. 2 OSP súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 96 ods. 3 OSP nesúhlas odporcu so späťvzatím návrhu nie je účinný, ak dôjde k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie, alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je.

Navrhovateľ môže vziať späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom, počas celého konania, teda v dobe odo dňa začatia konania až do jeho právoplatného skončenia (t. j. dokiaľ rozhodnutie, ktorým sa konanie končí, nenadobudne právoplatnosť). Späťvzatím návrhu sa rozumie procesný úkon navrhovateľa (žalobcu), z ktorého obsahu jednoznačne vyplýva (prejav vôle v tomto smere nesmie vzbudzovať pochybnosti o svojom obsahu a zmysle), že na prejednaní svojho návrhu nemá záujem a že je uzrozumený s tým, že o jeho návrhu nebude v tomto rozsahu súdom meritórne rozhodnuté. Pretože späťvzatie návrhu môže byť v rozpore s oprávnenými záujmami žalovaného (v sporovom konaní) alebo iných účastníkov konania (v nesporovom konaní) na dokončení konania meritórnym rozhodnutím vo veci, majú ostatní účastníci zásadne právo vyjadriť nesúhlas s týmto procesným úkonom. Právo vyjadriť nesúhlas so späťvzatím návrhu nemajú ostatní účastníci vtedy, keď došlo k späťvzatiu návrhu skôr, než sa začalo pojednávanie alebo ak ide o späťvzatie návrhu na rozvod, neplatnosť manželstva alebo určenie, či tu manželstvo je alebo nie je. V týchto prípadoch súd preto nemusí ich stanovisko k späťvzatiu návrhu (t. j. či s ním súhlasí) vôbec zisťovať.

Odvolačný súd mal za preukázané, že úkon navrhovateľky (prostredníctvom jej zástupkyne), ktorým vzala svoj návrh účinne späť, viedol bezprostredne k zastaveniu konania, pričom späťvzatie návrhu už nie je možné odvolať. Späťvzatie je jednostranným procesným úkonom účastníka konania, pričom jeho účinky nastávajú v okamihu, keď sa dostane do dispozície adresáta, t.j. súdu. V prípade, ak sa tak stane, nie je možné späťvzatie vziať ďalším úkonom späť. Rovnaký názor vyslovil aj Najvyšší súd Slovenskej republiky v rozhodnutí sp. zn. 6 Obo 27/98 zo dňa 28. mája 1998, podľa ktorého, ak žalobca vzal žalobu späť, nemôže späťvzatie odvolať, ako aj v ďalších rozhodnutiach (napríklad v rozhodnutí sp. zn. 6 Sžo 372/2009 zo dňa 20. augusta 2010).

Odvolačný súd preto považoval postup súdu prvého stupňa, keď po späťvzati návrhu splnomocnenou zástupkyňou navrhovateľky konanie zastavil za správny a vzhľadom k nemožnosti späťvzatie návrhu odvolať, rozhodnutie súdu prvého stupňa v napadnutej zastavujúcej časti podľa § 219 ods. 1 OSP ako vecne správne potvrdil.

Podľa § 137 OSP trovy konania sú najmä hotové výdavky účastníkov a ich zástupcov včítane súdneho poplatku, ušlý zárobok účastníkov a ich zákonných zástupcov, trovy dôkazov, odmena notára za vykonávané úkony súdneho komisára a jeho hotové výdavky, náhrada výdavkov právnickej osoby, ktorá je oprávnená zastupovať v konaní podľa osobitného predpisu, odmena správcu dedičstva a jeho hotové výdavky, tlmočné a odmena za zastupovanie, ak je zástupcom advokát.

Podľa § 146 ods. 2 OSP, ak niektorý z účastníkov zavinil, že konanie sa muselo zastaviť, je povinný uhradiť jeho trovy. Ak sa však pre správanie odporcu vzal späť návrh, ktorý bol podaný dôvodne, je povinný uhradiť trovy konania odporca.

Podľa § 150 ods. 1 OSP, ak sú tu dôvody hodné osobitného zreteľa, nemusí súd výnimočne náhradu trov konania celkom alebo sčasti priznať. Súd prihliadne najmä na okolnosti, či účastník, ktorému sa priznáva náhrada trov konania, uviedol skutočnosti a dôkazy pri prvom úkone, ktorý mu patril; to neplatí, ak účastník konania nemohol tieto skutočnosti a dôkazy uplatniť.

Pri zastavení sporového konania, ako je tomu aj v tomto prípade, sa otázka náhrady trov konania spravuje princípom procesného zavinenia na zastavení konania. Len výnimočne môže súd v konaní (procesne) úspešnému účastníkovi nepriznať náhradu trov konania. Zároveň Občiansky súdny poriadok v § 150 ods. 1 OSP priznáva súdu moderačné právo zmierniť dôsledky ustanovení upravujúcich

náhradu trov konania. Ustanovenie § 150 OSP umožňuje súdu pri rozhodovaní o náhrade trov konania prihliadnuť výnimočne na zvláštnosti prejednávanej veci a prispieť tým k odstráneniu prípadnej tvrdosti, ktorú by inak vyvolalo uplatnenie jednotlivých zásad, na ktorých spočíva rozhodovanie o náhrade trov konania. Úvaha súdu, či sú splnené procesné predpoklady pre aplikáciu tohto ustanovenia musí vždy vychádzať z posúdenia všetkých relevantných okolností konkrétnej veci, vrátane okolností demonštratívne uvedených v druhej vete § 150 ods. 1 OSP. Predmetné ustanovenie preto nemožno interpretovať tak, že súdu umožňuje kedykoľvek a bez ohľadu na základné zásady rozhodovania o náhrade trov konania nepriznať náhradu trov procesne úspešnému účastníkovi konania. Výnimočnosť aplikácie tohto ustanovenia musí byť daná osobitnými okolnosťami, ktorých charakteristika musí byť v odôvodnení rozhodnutia vždy náležite vysvetlená a konkretizovaná. Výnimočnosť môže spočívať tak v okolnostiach danej veci, ako aj v okolnostiach na strane účastníkov konania. Pri posudzovaní, či v tej - ktorej veci sú tieto dôvody dané, musí súd prihliadať na majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery účastníkov konania a vziať do úvahy nielen to, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť, ale to, aký bude dopad aplikácie § 150 OSP na (medziiným tiež majetkové) pomery účastníka na opačnej procesnej strane. Významným z hľadiska aplikácie tohto ustanovenia je v určitej veci tiež to, za akých okolností bol nárok uplatnený na súde, aký bol postoj účastníkov k veci, ako pristupovali v priebehu konania k plneniu procesných povinností účastníka občianskeho súdneho konania a pod.

Pokiaľ ide o rozhodnutie súdu prvého stupňa o trovách konania, odvolací súd dospel k záveru, že súd prvého stupňa sa pri rozhodovaní o trovách konania nezaoberal prípadnou existenciou dôvodov hodných osobitného zreteľa, po zistení ktorých by bolo možné nepriznať alebo primerane znížiť priznanú výšku trov konania. Z uvedených dôvodov je v danom prípade potrebné, aby súd prvého stupňa s poukazom na vyššie uvedené zisťoval majetkové, sociálne, osobné a ďalšie pomery účastníkov konania, zohľadnil, aké sú pomery toho, kto by mal trovy konania zaplatiť a aký bude dopad aplikácie § 150 OSP na (predovšetkým majetkové) pomery druhého účastníka, či posúdil primeranosť a účelnosť výšky uplatnených trov právneho zastúpenia a na základe toho následne zvažil existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa, umožňujúcich súdu moderovať výšku priznaných trov konania. Z uvedených dôvodov odvolací súd uznesenie súdu prvého stupňa v časti výroku o náhrade trov konania podľa § 221 ods. 1 písm. h) OSP zrušil a vec vrátil tomuto súdu na ďalšie konanie (ods. 2), v ktorom je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu (§ 226 OSP).

O trovách odvolacieho konania rozhodne súdu prvého stupňa s poukazom na § 224 ods. 3 OSP.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.